

1191	Τρίτη Σταυροφορία
1191	Οι Σταυροφόροι της Γ' Σταυροφορίας καταλαμβάνουν την Κύπρο Ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος κατέλαβε την Κύπρο και την παρέδωσε στους Ναΐτες ιππότες. Λίγο αργότερα το νησί περιήλθε το 1192 στον Γουϊδωνα Ντε Λουσινιάν.
1195-1203	Βασιλεία του Αλεξίου Γ' Αγγέλου
1203-1204	Βασιλεία Ισαακίου Β' και Αλεξίου Δ' Αγγέλων Ο Αλέξιος Δ' Άγγελος μετέβη λίγο πριν την έναρξη της Δ' Σταυροφορίας στη Δύση και ζήτησε από τους Σταυροφόρους και τον πάπα Ιννοκέντιο Γ' τη βοήθειά τους για να αποκατασταθεί ο ίδιος και ο πατέρας του στον βυζαντινό θρόνο. Ως αντάλλαγμα τους έταξε μεγάλα χρηματικά ποσά. Η πρόσκληση ήταν η μεγάλη ευκαιρία για τους δυτικούς ηγεμόνες. Στις 24 Ιουνίου 1203 οι Σταυροφόροι εμφανίστηκαν μπροστά στην Πόλη και στις 17 Ιουλίου αποκατέστησαν τον τυφλό Ισαάκιο Β' και το γιο του Αλέξιο Δ' στον αυτοκρατορικό θρόνο, ο τότε αυτοκράτορας Αλέξιος Γ' δραπέτευσε από την πρωτεύουσα μαζί με τα αυτοκρατορικά διάσημα και τα κοσμήματα του θρόνου. Οι Σταυροφόροι έμειναν έξω από την Κωνσταντινούπολη αναμένοντας τα χρήματα που τους είχε υποσχεθεί ο Αλέξιος Δ'. Τον Ιανουάριο του 1204, αγανακτισμένος από την παρουσία των Σταυροφόρων ο λαός της Κωνσταντινουπόλεως στασίασε κατά του Αλεξίου Δ' και του Ισαακίου Β' και ανακήρυξε αυτοκράτορα τον αντιδυτικό Αλέξιο Ε' Μούρτζουφλο. Οι Λατίνοι που ήταν πια αποφασισμένοι να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη, αφού συνέταξαν το Μάρτιο του 1204 ένα σχέδιο διανομής των βυζαντινών εδαφών γνωστό ως <i>partitio Romaniae</i> , τον Απρίλιο του 1204 επιτέθηκαν κατά της Κωνσταντινουπόλεως. Η Πόλη αλώθηκε τις 13 Απριλίου του 1204 και διαμοιράστηκε κυρίως ανάμεσα στους Βενετούς και στον κόμητα της Φλάνδρας. Αυτοκράτορας της Κωνσταντινουπόλεως εξελέγη ο Βαλδουΐνος της Φλάνδρας και πατριάρχης ο Βενετός Θωμάς Μοροζίνης. Η επικράτεια του λατινικού κράτους της Κωνσταντινουπόλεως εμπεριείχε εκτός από τη Βασιλεύουσα και τα περίχωρα και τμήμα της Ανατολικής Θράκης και μερικά από τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου.
1204-1261	Βυζαντινά και Λατινικά κρατίδια δημιουργούνται στην παλαιά επικράτεια Μετά την Δ' Σταυροφορία η αυτοκρατορία έπαψε να υφίσταται και στα εδάφη της ιδρύθηκαν Βυζαντινά και Λατινικά κρατικά μορφώματα. Τα τελευταία δημιουργήθηκαν καταρχήν βάσει της <i>partitio Romaniae</i> για να αναδιαρθρωθούν ως ένα βαθμό μετά την πάροδο των πρώτων ετών. Οι Βενετοί κατέλαβαν, όπως ήταν αναμενόμενο, σταδιακά, τα περισσότερα λιμάνια και τα νησιά της αυτοκρατορίας στο Ιόνιο και το Αιγαίο πέλαγος, ενώ τα εδάφη της κυρίως Ελλάδος βαθμιαία κατέκτησαν οι Φράγκοι και τα διοίκησαν αφού τα κατακερμάτισαν ως τιμάρια. Ο Βονιφάτιος Μομφερρατικός για παράδειγμα κατέλαβε την πόλη της Θεσσαλονίκης και τη γύρω περιοχή, ενώ μεταβίβασε την Αθήνα και τη Βοιωτία στον Όθωνα Δελαρός, τη Βοδονίτσα στον Θωμά Παλαβιτσίνι, τον Μορέα, αφού πρώτα βοήθησε στην κατάκτησή του, στον Γουλιέλμο Σαμπλίτη. Μερικές από τις ελλαδικές περιοχές που κατέκτησαν οι Δυτικοί μετά το 1204 δεν επανήλθαν ποτέ ξανά σε Βυζαντινό έλεγχο. Τα Βυζαντινά κρατίδια που δημιουργήθηκαν επί της παλαιάς επικράτειας, λίγο πριν ή αμέσως μετά την άλωση, η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας, το Κράτος της Ηπείρου, και η αυτοκρατορία της Νικαίας, λειτούργησαν βασισμένα λίγο ως πολύ στους βυζαντινούς θεσμούς και τουλάχιστον κατά τα πρώτα έτη είχαν ως βασικό μέλημα την ανακατάκτηση της Κωνσταντινουπόλεως και την αναβίωση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Το κράτος της Νικαίας, λόγω εγγύτητάς του με την Πόλη επέτυχε όχι μόνον να διαδραματίσει τελικώς τον κυρίαρχο ρόλο στην ανασύσταση της αυτοκρατορίας, αλλά και να θεωρείται εκ των υστέρων ως το κράτος που συνέχισε τη ρωμαϊκή παράδοση για την περίοδο 1204-1261.
1204-1222	Βασιλεία Θεοδώρου Α' Λασκάρεως της Νικαίας Ο Θεόδωρος Λάσκαρις στέφθηκε αυτοκράτορας το 1207, γιατί έως τότε αντιμετώπιζε διάφορα προβλήματα με τη δυναστική του νομιμότητα. Το 1204 υπήρχαν τουλάχιστον άλλοι τέσσερις νομίμως εστεμμένοι αυτοκράτορες. Ο Αλέξιος Γ', πεθερός του Θεοδώρου,

	που είχε διαφύγει από τον Ιούλιο του 1203 από την Κωνσταντινούπολη και περιέφερε τα αυτοκρατορικά διάσημα, έως το 1211, μεταξύ Θράκης, Θεσσαλονίκης, Ηπείρου, Κορίνθου και Ικονίου, ο Αλέξιος Ε' Μούρτζουφλος, ο οποίος έζησε έως το φθινόπωρο του 1205, ο Κωνσταντίνος Λάσκαρις, αδελφός του Θεοδώρου, που πιθανότατα είχε στεφθεί λίγο πριν την είσοδο των Σταυροφόρων στην Πόλη και έζησε έως το 1206, και ο Αλέξιος Μεγάλος Κομνηνός της Τραπεζούντας.
1204-1214	Συγκρούσεις του Θεοδώρου Λασκάρως με τους Κομνηνούς της Τραπεζούντας
1205-1216	Βασιλεία Ερρίκου της Φλάνδρας στην Κωνσταντινούπολη
1210-1645	Η Κρήτη υπό Βενετική κατοχή
1211	Ο Θεόδωρος Λάσκαρις της Νικαίας νικά τους Τούρκους του Ρουμ
1214	Συνθήκη του Νυμφαίου, Λατίνοι και Βυζαντινοί ορίζουν τα σύνορά τους
1216/7	Βασιλεία Πέτρου ντε Κουρτεναί στην Κωνσταντινούπολη
1215-1230	Ο Θεόδωρος Άγγελος Κομνηνός Δούκας διαδέχεται τον Μιχαήλ στην Ήπειρο Ο Θεόδωρος Άγγελος Κομνηνός Δούκας ηγεμόνας της Ηπείρου κατόρθωσε να επεκτείνει το κράτος του εις βάρος των Βενετών και των Λατίνων της Κωνσταντινουπόλεως. Το 1217 συνέλαβε τον λατίνο αυτοκράτορα της Κωνσταντινουπόλεως Πέτρο ντε Κουρτεναί ενώ επέτυχε να αποσπάσει το Δυρράχιο και την Κέρκυρα από τους Βενετούς. Στη συνέχεια κατέλαβε την Αχρίδα για να καταλάβει στα 1224 και τη Θεσσαλονίκη
1217-1219	Βασιλεία της Γιολάνδας της Φλάνδρας στην Κωνσταντινούπολη
1219-1228	Βασιλεία Ροβέρτου της Φλάνδρας στην Κωνσταντινούπολη
1222-1254	Βασιλεία Ιωάννου Δούκα Βατάτζη στη Νίκαια Προσπάθησε να ενδυναμώσει το κράτος του αφενός ενισχύοντας τα σύνορά του με τον ορισμό συνοριακών προνοιαρίων και παρέχοντας φορολογικές απαλλαγές στους ακρίτες κατοίκους και αφετέρου αποκτώντας μισθοφόρους. Ταυτόχρονα ενδιαφέρθηκε για τα δημοσιονομικά και κοινωνικά προβλήματα των υπηκόων του — φρόντισε για την εύρυθμη λειτουργία της κρατικής μηχανής, την απρόσκοπτη απονομή της δικαιοσύνης, και για τα οικονομικά οφέλη των υπηκόων του με την ενίσχυση της εντόπιας παραγωγής και τη μείωση των εισαγωγών.
1224	Ο Θεόδωρος Άγγελος Κομνηνός Δούκας της Ηπείρου καταλαμβάνει τη Θεσσαλονίκη Ο Θεόδωρος στέφθηκε αυτοκράτορας στη Θεσσαλονίκη από τον αρχιεπίσκοπο της αυτοκέφαλης αρχιεπισκοπής Αχρίδος Δημήτριο Χωματιανό. Από τη νέα του έδρα ο Θεόδωρος επεξέτεινε το κράτος του ως τη Χρυσούπολη, την Αδριανούπολη και τη Φιλιππούπολη δημιουργώντας σοβαρή ανησυχία στους Βουλγάρους και στο κράτος της Νικαίας.
1225	Ο Ιωάννης Βατάτζης της Νικαίας νικά τους Φράγκους και συμμαχεί μαζί τους Το 1225 ο Βατάτζης είχε αποκτήσει τον έλεγχο επί αρκετών νησιών του ανατολικού Αιγαίου, επί της Σάμου, της Χίου, Λέσβου, Ικαρίας και Κω. Λίγο αργότερα υποχρέωσε σε υποτέλεια και τον άρχοντα της Ρόδου Λέοντα Γαβαλά.
1230	Ο Θεόδωρος Άγγελος της Ηπείρου ηττάται από τους Βουλγάρους στην Κλοκοτινίτσα
1235	Η αυτοκρατορία της Νικαίας αναγνωρίζει το Πατριαρχείο Τυρνόβου

1224-1246	Βυζαντινή αυτοκρατορία της Θεσσαλονίκης
1242	Ο αυτοκράτωρ Θεσσαλονίκης Ιωάννης Άγγελος αναγνωρίζει την επικυριαρχία της αυτοκρατορίας της Νικαίας και περιορίζεται στον τίτλο του Δεσπότη
1243	Ο Ιωάννης Βατάτζης συμμαχεί με τον σουλτάνο του Ικονίου εξαιτίας των Μογγόλων
1246	Ο αυτοκράτωρ της Νικαίας καταλύει την αυτοκρατορία της Θεσσαλονίκης Ο Ιωάννης είχε επεκτείνει τις στρατιωτικές ανακτητικές του δραστηριότητες και στα Βαλκάνια και στα χρόνια πριν το 1245 είχε συγκρουστεί και νικήσει τους Βουλγάρους καταλαμβάνοντας τας Σέρρας, το Μελένικο, τα Σκόπια, τη Βελεσά, τον Πρίλαπο και την Πελαγονία. Τελικώς στράφηκε εναντίον της Θεσσαλονίκης, μετά από πρόσκληση των δυσσαρεστημένων από την εξουσία του Δημητρίου Αγγέλου κατοίκων, και την κατέλαβε.
1249	Επιγαμία μεταξύ της αυτοκρατορίας της Νικαίας και του Δεσποτάτου της Ηπείρου Η εγγονή του Βατάτζη της Νικαίας, Μαρία, εστάλη νύφη στο κράτος της Ηπείρου όπου παντρεύτηκε τον γιο του Δεσπότη Μιχαήλ Αγγελου Κομνηνού Δούκα, Νικηφόρο.
1252	Το κράτος της Ηπείρου αποτυγχάνει στην προσπάθεια να ανακαταλάβει την Θεσσαλονίκη Οι δεσπότες της Ηπείρου αναγκάστηκαν να παραχωρήσουν στο Κράτος της Νικαίας τον Πρίλαπο και τα Βελεσά, που είχαν καταλάβει κατά τη διάρκεια της αποτυχημένης εκστρατείας τους κατά της Θεσσαλονίκης.
1254-1258	Βασιλεία Θεοδώρου Β' Λασκάρεως στη Νίκαια Ο Θεόδωρος Β', λόγιος και συγγραφέας, μαθητής του Νικηφόρου Βλεμμύδη αποδείχθηκε κατά την ολιγόχρονη βασιλεία του ισάξιος με τον πατέρα του. Με την εσωτερική του πολιτική επεδίωξε την προστασία των αδύναμων τάξεων και τον περιορισμό του πλουτισμού και της ισχύος των μεγαλογαιοκτημόνων. Στις υψηλές υπαλληλικές θέσεις προτιμούσε να διορίζει ανθρώπους ικανούς κι όχι μέλη της αυλικής αριστοκρατίας. Οι επιλογές του έστρεψαν εναντίον του τους δυνατούς που συχνά επεχείρησαν να τον υπονομεύσουν.
1256	Ο Θεόδωρος Β' ανακαταλαμβάνει τα Σέρβια Ο τσάρος Ασάν της Βουλγαρίας συνθηκολογεί με τον Θεόδωρο Β' Μετά τον θάνατο του Βατάτζη οι Βούλγαροι επιχείρησαν να καταλάβουν τις βαλκανικές κτήσεις της Νικαίας (Πρίλαπο, Βελεσά, Δίβρα, Τζέπαινε) τις οποίες υποχρεώθηκαν τελικώς να επιστρέψουν στον Θεόδωρο κατά την υπογραφή της συνθήκης του 1256.
1257	Ο Θεόδωρος Β' αντιμετωπίζει επανάσταση των Αλβανών Οι δεσπότες της Ηπείρου υποκίνησαν εξέγερση των Αλβανών κατά του Θεοδώρου Β' της Νικαίας ενώ ταυτόχρονα επιχείρησαν να του αποσπάσουν εδάφη. Καθώς ο Θεόδωρος πολεμούσε με τους Αλβανούς οι δεσπότες της Ηπείρου του απέσπασαν τη Βέροια, την Καστοριά και τον Πρίλαπο.
1258	Βασιλεία Ιωάννη Δ' Λασκάρεως στη Νίκαια Ο Θεόδωρος Β' Λάσκαρις πριν πεθάνει όρισε ως συνναυτοκράτορα τον ανήλικο γιο του Ιωάννη. Για να προστατεύσει το παιδί από τους δυνατούς ο Θεόδωρος συνέταξε διαθήκη και καθιστούσε επίτροπο του γιου του τον φίλο του Γεώργιο Μουζάλωνα. Λίγο αργότερα ο Μουζάλωνας δολοφονήθηκε και επίτροπος του ανήλικου αυτοκράτορα ορίστηκε ο Μιχαήλ Παλαιολόγος, ο οποίος υποσχέθηκε ότι θα προστατεύει για πάντα τον μικρό Ιωάννη και ότι δεν θα προσεταιριστεί τον θρόνο
1259	Ο Μιχαήλ Παλαιολόγος ανακηρύσσεται συνναυτοκράτωρ Την πρωτοχρονιά του 1259 ο Μιχαήλ Παλαιολόγος αναγορεύθηκε συνναυτοκράτωρ.
1259	Ο Μιχαήλ Παλαιολόγος νικά στην Πελαγονία τους δεσπότες της Ηπείρου, τον

	<p>Μαμφρέδο της Σικελίας και τον πρίγκιπα της Αχαΐας Ο Μιχαήλ Β' της Ηπείρου είχε συμμαχήσει με τον Μαμφρέδο βασιλιά της Σικελίας, με τον πρίγκιπα της Αχαΐας Γουλιέλμο Βιλλεαρδουΐνο και με τους Αλβανούς και τους Σέρβους για να τον βοηθήσουν στον αγώνα του κατά της Νικαίας. Στη μάχη της Παλαγονίας ο Μιχαήλ Παλαιολόγος με τη βοήθεια Κουμάνων και Σελτζούκων μισθοφόρων κατάφερε να συντρίψει τον συμμαχικό στρατό των Ηπειρωτών. Οι Σέρβοι αναγκάστηκαν να παραδώσουν τα Σκόπια και την Πρίλαπο που είχαν λίγο νωρίτερα αποσπάσει, ενώ ο Μιχαήλ κατέλαβε επιπλέον την Αχρίδα, την Πρέσπα και την Καστοριά.</p>
1261	Παραχώρηση εμπορικών προνομίων στη Γένουα
1261	Ανακατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως από τον Αλέξιο Στρατηγόπουλο
1261	<p>Ο Μιχαήλ Παλαιολόγος στέφεται αυτοκράτωρ στην Κωνσταντινούπολη Στις 25 Ιουλίου του 1261 και καθώς ο στρατηγός Αλέξιος Στρατηγόπουλος εκινείτο προς τα Βουλγαρικά σύνορα πληροφορήθηκε από Βυζαντινούς ότι η Κωνσταντινούπολη ήταν αφύλακτη διότι τα Φραγκικά στρατεύματα ήταν απασχολημένα με την κατάληψη του Δαφνουσίου στον Εύξεινο Πόντο. Ο Στρατηγόπουλος κατέλαβε την πόλη χωρίς την παραμικρή αντίσταση. Στις 15 Αυγούστου του 1261 ο Μιχαήλ Η' εισήχθη επισήμως στην Κωνσταντινούπολη και στέφθηκε αυτοκράτορας στην Αγία Σοφία. Φυσικά ο Μιχαήλ δεν έφερε μαζί του τον νόμιμο διάδοχο του θρόνου Ιωάννη Δ' Λάσκαρι τον οποίο τύφλωσε και περιόρισε για όλη του ζωή σε ένα κάστρο στα περίχωρα της Νίκαιας.</p>
1261-1282	<p>Βασιλεία Μιχαήλ Η' Παλαιολόγου Η εσωτερική πολιτική που εφαρμόστηκε στα χρόνια μετά την ανακατάκτηση επιβάρυνε πολύ τον πληθυσμό της αυτοκρατορίας. Ο Μιχαήλ Παλαιολόγος έχοντας καταλάβει τον θρόνο ως ένα βαθμό παρανόμως, εκτοπίζοντας τον Ιωάννη Δ', τον οποίο είχε ορκιστεί να προστατεύει, για να προλάβει ενδεχόμενες αντιδράσεις των ανώτερων τάξεων χορήγησε σε αυτές προνόμια με τη μορφή φορολογικών απαλλαγών ενώ επέλεξε να μετατρέψει τον θεσμό της Πρόνοιας σε κληρονομικό. Με αυτό τον τρόπο χάθηκαν για πάντα τα έσοδα του δημοσίου, διαιωνίστηκε η πίεση προς τον λαό και ταυτόχρονα ενισχύθηκε η τάση για ανάπτυξη της μεγάλης γαιοκτησίας εις βάρος των μικροκαλλιεργητών. Το κλίμα στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας επιδεινώθηκε επιπλέον μετά την ένωση των Εκκλησιών που δίχασε για πολλά χρόνια τους πολίτες του κράτους.</p>
1261	<p>Ο Μυστράς, η Μονεμβάσια, το Γεράκι και η Μάνη επιστρέφουν στα χέρια των Βυζαντινών Ο Μιχαήλ απελευθερώνει τον Γουλιέλμο Βιλλεαρδουΐνο, τον πρίγκιπα της Αχαΐας, τον οποίο είχε συλλάβει αιχμάλωτο στη μάχη της Πελαγονίας και ως αντάλλαγμα λαμβάνει την Μονεμβάσια, τον Μυστρά, το Γεράκι και τη Μάνη.</p>
1262	Ο Μιχαήλ καταλαμβάνει την Αγχίαλο και τη Μεσημβρία
1263	<p>Γενουάτες και Μιχαήλ συγκρούονται με τη Βενετία στα νερά των Σπετσών Οι ναυτικές επιχειρήσεις τις οποίες οργάνωσαν κατά της Βενετίας ο Μιχαήλ και οι Γενουάτες ήταν ατυχείς. Οι σύμμαχοι ηττήθηκαν στα ανοιχτά των Σπετσών το 1263.</p>
1264	Ο Μιχαήλ αναγκάζει τους Δεσπότες της Ηπείρου να αποδεχθούν την επικυριαρχία του
1265-1268	Ο Κάρολος Ανδεγαυός κόμης της Προβηγγίας κατακτά το βασίλειο της Σικελίας
1267	Παραχωρούνται προνόμια στη Γένοβα
1268	Παραχωρούνται εκ νέου προνόμια στη Βενετία
1272	<p>Οι Βυζαντινοί συνθηκολογούν με τους Τατάρους Από τη στιγμή που ο βασιλεύς της Σικελίας και της κάτω Ιταλίας Κάρολος Ανδεγαυός γύρισε από τους Αγίους τόπους, μετά την αποτυχημένη σταυροφορία του 1270, το μέλλον του Βυζαντίου ήταν επίφοβο· ήταν άλλωστε δεδηλωμένη η επιθυμία του Καρόλου να</p>

	καταλύσει την αυτοκρατορία και γνωστές οι σχετικές συνεννοήσεις του με τον πάπα. Ο Μιχαήλ εις απάντησιν συνήπτε παράλληλες συνθήκες με διαφορετικούς συμμάχους. Έτσι καθώς ο Κάρολος ενίσχυε τους Φράγκους της Πελοποννήσου με τη βοήθεια των Βουλγάρων, των Σέρβων, των δεσποτών της Ηπείρου και των Αλβανών, ο Μιχαήλ έστρεψε τους Ούγγρους κατά των Σέρβων και τους Τατάρους κατά των Βουλγάρων.
1274	Η Σύνοδος του Λουγδούνου (Λυών) και η Ένωση των Εκκλησιών Ο Μιχαήλ για λόγους εν τω βάθει πολιτικούς απέστειλε εκπροσώπους στη Σύνοδο της Λυών στις 7 Μαΐου του 1274 οι οποίοι ανέγνωσαν ενώπιον των δυτικών ιερέων και του πάπα τις ομολογίες πίστεως του αυτοκράτορα Μιχαήλ αλλά και του συναυτοκράτορα Ανδρονίκου. Στις 6 Ιουλίου του 1274 επήλθε συμφωνία και υπογράφηκε η πράξη της <i>Ενώσεως των Εκκλησιών</i> . Ο Γεώργιος Ακροπολίτης ορκίστηκε εξ ονόματος του αυτοκράτορα πίστη στον πάπα και αποδοχή του ρωμαϊκού Πιστεύω (<i>Credo</i>). Η Ένωση, αν και δημιούργησε αντίδραση και δυσανεξία στην Ανατολή προέβαλλε την εικόνα του αυτοκράτορα στη Δύση και απέτρεψε προσωρινά τις επιθέσεις των καθολικών ηγεμόνων κατά της αυτοκρατορίας.
1274-1276	Ο Κάρολος ο Ανδεγαυός υποχρεώθηκε σε ανακωχή με το Βυζάντιο
1275	Ανανέωση της συνθήκης Βενετίας Βυζαντίου Ο Μιχαήλ αντικαθιστά τον ανθενωτικό πατριάρχη Ευθύμιο με τον ενωτικό Ιωάννη Βέκκο
1276	Ο Ιωάννης Βέκκος συγκαλεί σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη Η Σύνοδος συνεκλήθη προκειμένου να διακηρυχθεί η Ένωση των Εκκλησιών και να αναθεματιστούν οι αντίπαλοί της.
1277	Ο Μιχαήλ και ο Ανδρόνικος Παλαιολόγος ορκίζονται πίστη στην αγία Έδρα Τον Απρίλιο του 1277 αυτοκράτορας και συναυτοκράτορας ορκίζονται επισήμως, σε τελετή που έλαβε χώραν στο ανάκτορο των Βλαχερνών, αναγνώριση των πρωτείων της Αγίας Έδρας της Ρώμης και πίστη στο Ρωμαϊκό Πιστεύω, στο <i>Credo</i> . Η συγκεκριμένη τελετή είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν ακόμα περισσότερο οι αντιδράσεις του λαού για την Ένωση και να αυξηθεί το χάσμα μεταξύ ανατολικής και δυτικής πίστες.
1276-1277	Αντιδράσεις των Ανθενωτικών, το κίνημα των Αρσενιατών Οι οπαδοί του πατριάρχη Ευθυμίου και του παλαιού πατριάρχη Αρσενίου διαφωνούσαν με την Ένωση των Εκκλησιών και εκφράζονταν ανοικτά εναντίον της. Ο αυτοκράτορας εξαπέλυσε διωγμούς κατά των ανθενωτικών πολλοί από τους οποίους θανατώθηκαν ή εξορίστηκαν. Μερικοί κατέφυγαν στους Βυζαντινούς ηγεμόνες της Τραπεζούντας και της Ηπείρου, που επίσης είχαν αντιρρήσεις για την Ένωση. Στην Ήπειρο αλλά και στην Κωνσταντινούπολη συγκλήθηκαν Σύνοδοι που είχαν ως θέμα την καταδίκη ή την αποδοχή της Ενώσεως αντίστοιχα· η Σύνοδος στην Ήπειρο αναθεμάτισε τον πάπα και η Σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη τους δεσπότες της Ηπείρου και της Θεσσαλίας.
1279	Ο Μιχαήλ και ο Ανδρόνικος επαναβεβαιώνουν την πίστη τους προς την Αγία Έδρα
1280	Ο Κάρολος Ανδεγαυός ηττάται από τους Βυζαντινούς στο Βεράτιο
1281	Σικελικός Εσπερινός Το 1281 ο Κάρολος Ανδεγαυός συμμάχησε με τον πάπα, με τον Φίλιππο του Κουρτεναί, διάδοχο του λατινικού θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως και τους Βενετούς και σχεδίασε μαζί τους επίθεση κατά της αυτοκρατορίας με σκοπό την αποκατάσταση της λατινικής κυριαρχίας στον θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως. Στη συμμαχία προσχώρησαν οι Δεσπότες της Ηπείρου, ο τσάρος των Βουλγάρων κι ο ηγεμόνας των Σέρβων. Η κίνηση κατά της αυτοκρατορίας ματαιώθηκε όταν ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Η' Παλαιολόγος υποκίνησε μαζί με τον διάδοχο του εκθρονισμένου βασιλιά της Σικελίας Μαμφρέδου, Πέτρο Γ' της Αραγωνίας, την εξέγερση του σικελικού λαού στο Παλέρμο. Η

	αιματηρή επανάσταση, γνωστή με το όνομα <i>Σικελικός Εσπερινός</i> ξέσπασε το βραδάκι της 30 ^{ης} Μαρτίου του 1281 με ασήμαντη αφορμή και κατέληξε στη σφαγή των Γάλλων του νησιού και στην καταστροφή του στόλου του Καρόλου. Λίγους μήνες αργότερα ο Πέτρος Γ' της Αραγωνίας αποβιβάστηκε στη Σικελία.
1282-1328	Ανδρόνικος Β' Παλαιολόγος Το κράτος μετά τους πολέμους των προηγούμενων ετών και την παροχή προνομίων στους δυνατούς αντιμετώπιζε πολύ σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Ο Ανδρόνικος περιόρισε τα φορολογικά προνόμια των δυνατών, αύξησε τους φόρους και επέβαλε ένα νέο φόρο που καταβαλλόταν σε είδος (το <i>σιτόκριθον</i>). Τα μέτρα, αν και εξασφάλισαν κάποια αύξηση του κρατικών εσόδων επιβάρυναν και πάλι τους φτωχούς και τους μέσων εισοδημάτων πολίτες. Τα χαμηλά εισοδήματα του κράτους είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του στρατού και την καταστροφή του στόλου. Ο αυτοκράτορας αναγκάστηκε να υποτιμήσει άλλη μια φορά το νόμισμα νοθεύοντάς το. Η υποτίμηση επέφερε υπερβολικές αυξήσεις τιμών στα είδη πρώτης ανάγκης οι οποίες έπληξαν και πάλι τα φτωχά κυρίως και μεσαία στρώματα του πληθυσμού και ενέτειναν τις κοινωνικές διαφορές. Η οικονομική δυσπραγία καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο δράσης του Ανδρονίκου, ο οποίος, για τον ίδιο λόγο και στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής επέλεγε διπλωματικές ενέργειες μάλλον παρά συγκρούσεις.
1282	Το κράτος καταδικάζει την Ένωση και επανέρχεται επισήμως στην Ορθοδοξία Στις 26 Δεκεμβρίου 1282 ο πατριάρχης Ιωάννης Βέκκος καθαιρέθηκε και ο Ιωσήφ κατέλαβε ξανά το πατριαρχικό αξίωμα. Οι φυλακισμένοι ανθενωτικοί απελευθερώθηκαν και αποκαταστάθηκαν, ο ναός της Αγίας Σοφίας αποκαθάρθηκε και επανεγκαινιάστηκε, ενώ οι ενωτικοί κληρικοί τιμωρήθηκαν. Τον Ιανουάριο του 1283 η επαναφορά στην Ορθοδοξία επισημοποιήθηκε με τη σύγκληση Συνόδου η οποία καταδίκασε τον Ιωάννη Βέκκο, που εξορίστηκε στην Προύσα.
1294	Γάμος του Ανδρονίκου με την Ειρήνη Μομφερρατική Πρόκειται για αμιγώς πολιτική κίνηση που εμμέσως (δια της προίκας) εξασφάλισε τα δικαιώματα του αυτοκράτορα επί του βασιλείου της Θεσσαλονίκης.
1296	Ο Σέρβος βασιλιάς Μιλούτιν καταλαμβάνει το Δυρράχιο Οι Σέρβοι αποτελούσαν μεγάλη απειλή για το Βυζάντιο, η επίθεση κατά του Δυρραχίου ήταν μόνο η αρχή μιας δυσάρεστης περιόδου. Το 1299 ο Ανδρόνικος υποχρεώθηκε να συνθηκολογήσει με τον Μιλούτιν προσφέροντάς του ως γυναίκα την ανήλικη κόρη του και ως προίκα τα εδάφη που εκείνος τα προηγούμενα χρόνια είχε κατακτήσει
1299	Συνθήκη μεταξύ Βυζαντίου και Σερβίας και Βυζαντινοσερβική επιγαμία Οι όροι της συνθήκης του 1299 αποδεικνύουν πόσο έχει μεταβληθεί κατά τον 13 ^ο αιώνα η θέση του Βυζαντίου διεθνώς. Ο σαραντάχρονος Μιλούτιν έλαβε ως νύφη την εξάχρονη κόρη του αυτοκράτορα Σιμωνίδα. Πρόκειται για γαμικό συναλλάγιο που πριν μερικούς αιώνες κανένας δεν θα τολμούσε ούτε καν να διανοηθεί.
1302	Παραχώρηση προνομίων από το Βυζάντιο στους Βενετούς Η παραχώρηση προνομίων του 1302 ήταν το αποτέλεσμα του πολέμου μεταξύ Γένουας και Βενετίας που εξελίχθηκε κυρίως στα νερά του Αιγαίου τα αμέσως προηγούμενα χρόνια και στον οποίο το Βυζάντιο ενεπλάκη ως σύμμαχος της Γένουας. Ο πόλεμος έληξε υπέρ των Βενετών.
1303	Η Καταλανική Εταιρεία φθάνει στα Βυζαντινά εδάφη Για να ανακόψει την επέκταση των Τούρκων που ολοκλήρωναν τότε ανενόχλητοι την κατάκτηση της δυτικής Μ. Ασίας ο Ανδρόνικος προσέλαβε μια Εταιρεία Καταλανών μισθοφόρων. Η συνεργασία απέβη προβληματική αφού οι 6.500 Καταλανοί αντί να υπερασπίζονται τη χώρα από τους Τούρκους λεηλατούσαν τη Βυζαντινή επικράτεια με τη δικαιολογία ότι δεν ελάμβαναν τους συμφωνημένους μισθούς. Οι Καταλανοί εκτός από τη Μ. Ασία, λεηλάτησαν τη Θράκη, τη Μακεδονία, το Άγιον Όρος την κεντρική Ελλάδα και αφού κατρόπωσαν τους Φράγκους του δουκάτου των Αθηνών, ίδρυσαν εκεί δική τους ηγεμονία με έδρα την Αθήνα. Η καταλανική κατοχή της περιοχής κράτησε έως το 1388.

1308	Ο Ανδρόνικος διορίζει μόνιμο διοικητή στο Μορέα τον Μιχαήλ Καντακουζηνό
1316	Τη διοίκηση του Μορέως αναλαμβάνει ο Ανδρόνικος Ασάν Παλαιολόγος
1321-1328	Η διαμάχη των δύο Ανδρονίκων Πρόκειται για την εμφύλια διαμάχη μεταξύ του Ανδρονίκου Β' Παλαιολόγου και του εγγονού του, συναυτοκράτορα Ανδρονίκου Γ', τον οποίο ο παππούς του θέλησε κάποια στιγμή να καθαιρέσει από το αυτοκρατορικό αξίωμα εξαιτίας της έκλυτης ζωής του. Ο νεαρός Ανδρόνικος με τους φίλους του Ιωάννη Καντακουζηνό, Συργιάννη, Θεόδωρο Συναδηνό και Αλέξιο Απόκαυκο στασίασαν και ανάγκασαν τον παππού Ανδρόνικο αφενός να αναγνωρίσει στον εγγονό του τον αυτοκρατορικό τίτλο και αφετέρου να του παραχωρήσει εδάφη στη Μακεδονία και τη Θράκη (1321). Η συμφωνία αυτή δεν ίσχυσε για πολύ καθώς η οικονομική κατάσταση της χώρας ήταν άσχημη, στάσεις ξεσπούσαν σε όλη την επικράτεια, ενώ οι εξωτερικοί εχθροί διενεργούσαν επιθέσεις. Το 1328 ο παππούς Ανδρόνικος ανατράπηκε και μονοκράτορας έμεινε ο εγγονός.
1326	Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Προύσα
1321-1328	Βασιλεία Ανδρονίκου Γ' Παλαιολόγου Ο Ανδρόνικος διοίκησε την αυτοκρατορία μαζί με τον φίλο του, μετέπειτα αυτοκράτορα Ιωάννη Καντακουζηνό. Η εποχή χαρακτηρίστηκε από οικονομική ανέχεια, προβλήματα στην εξωτερική πολιτική και διαφθορά στην αυλή και τη δικαιοσύνη.
1331-1355	Η αυτοκρατορία εμπλέκεται στον Βουλγαρο-σερβικό πόλεμο και χάνει εδάφη Η εμπλοκή στον Σερβο-βουλγαρικό αναγωνισμό δεν ωφέλησε την αυτοκρατορία. Έως το 1335 ο Στέφανος Δουσάν είχε κατακτήσει ικανό τμήμα των βαλκανικών εδαφών της αυτοκρατορίας, τις περιοχές περί την Αχρίδα, τον Πρίλαπο την Καστοριά, τη Στρωμνίτσα.
1331	Ήττα των Βυζαντινών από τους Τούρκους στη Φιλοκρήνη Η Νίκαια καταλαμβάνεται από τους Τούρκους
1335/7-1348	Το Δεσποτάτο της Ηπείρου ενσωματώνεται για λίγο στη Βυζαντινή επικράτεια
1337	Η Νικομήδεια καταλαμβάνεται από τους Τούρκους
1338	Οι Οθωμανοί Τούρκοι καταλαμβάνουν την Ανατολία
1341	Ο Ανδρόνικος ορίζει τον Ιωάννη Καντακουζηνό επίτροπο του γιού του του Ιωάννη Ο πατριάρχης Ιωάννης Καλέκας, η αυτοκράτειρα Άννα της Σαβοΐας, και ο Αλέξιος Απόκαυκος δεν ήταν σύμφωνοι με αυτή την επιλογή. Ευκαιρίας δοθείσης δήμευσαν την παρουσία του Καντακουζηνού και φυλάκισαν ανθρώπους του κύκλου του.
1341-1391	Βασιλεία Ιωάννη Ε' Παλαιολόγου
1341	Ο Καντακουζηνός ανακηρύσσεται αυτοκράτωρ στο Διδυμότειχο, άρχεται εμφύλιος Η ανάρρηση του Καντακουζηνού σηματοδότησε μια μακρά περίοδο εμφυλίων πολέμων κατά τους οποίους ανέκυψαν ποικίλα προβλήματα κοινωνικής και θρησκευτικής φύσεως. Με την έναρξη του εμφυλίου εκδηλώθηκαν λαϊκές εξεγέρσεις στην Αδριανούπολη και σε άλλες περιοχές της Θράκης από υποστηρικτές του ανήλικου Ιωάννη Ε' και πολέμιους του Καντακουζηνού ο οποίος ευνοούσε τις υψηλές ειδοδηματικές τάξεις. Στη Θεσσαλονίκη για παράδειγμα εκδιώχθηκε από τον λαό ο διοικητής και φίλος του Καντακουζηνού Συναδηνός και η διοίκηση πέρασε στα χέρια των Ζηλωτών.
1345	Ο Σέρβος Στέφανος Δουσάν καταλαμβάνει Σέρρες
1346	Ο αυτοκράτορας Ιωάννης Καντακουζηνός παντρεύει την κόρη του Θεοδώρα με τον Οθωμανό σουλτάνο Ορχάν Ο Σέρβος Στέφανος Δουσάν στέφεται αυτοκράτωρ Σερβίας και Ρωμανίας από τον Πατριάρχη Σερβίας

1346-1566	Η Χίος υπό Γενουατική κατοχή
1347	Επιδημία πανώλους στην Κωνσταντινούπολη Ο Καντακουζηνός στέφεται συναυτοκράτορας στην Κωνσταντινούπολη Μετά από αλληπάλληλες συγκρούσεις με τους αντιπάλους του ο Καντακουζηνός επέτυχε τελικά να στεφθεί συναυτοκράτορας στη Βασιλεύουσα.
1348	Ο Δουσάν καταλαμβάνει περιοχές του Δεσποτάτου της Ηπείρου και της Θεσσαλίας
1349	Οι Βυζαντινοί ηττώνται από τους Γενουάτες Η προσπάθεια του Ιωάννη Καντακουζηνού να αυξήσει την κίνηση στα λιμάνια της αυτοκρατορίας μειώνοντας τους δασμούς προκάλεσε συγκρούσεις με τους Γενουάτες που κατέληξαν σε ήττα των Βυζαντινών. Στα επόμενα χρόνια το κράτος ενεπλάκη στον πόλεμο μεταξύ Γενουατών και Βενετών που έγινε για τον έλεγχο του εμπορίου στη Μαύρη Θάλασσα. Η εμπλοκή αυτή προκάλεσε συγκρούσεις μεταξύ Ιωάννη και Καντακουζηνού, απώλειες αλλά και ανάμειξη των Σέρβων, των Βουλγάρων και των Τούρκων στα εσωτερικά της αυτοκρατορίας. Από τις αναμετρήσεις νικητής βγήκε ο Καντακουζηνός το 1352.
1350	Η διοίκηση Θεσσαλονίκη περνά από τους Ζηλωτές στον Καντακουζηνό
1354	Ο Καντακουζηνός ανακηρύσσει συμβασιλέα τον γιο του Ματθαίο Σφοδρός σεισμός καταστρέφει πολλές πόλεις της Θράκης Οι Οθωμανοί Τούρκοι εγκαθίστανται στην ερειπωμένη Θράκη (Καλλίπολη) Ο Ιωάννης Ε' αφήνει τη διαμονή του στην Τένεδο και εισέρχεται στην Κωνσταντινούπολη
1355	Ο Καντακουζηνός παραιτείται και αποσύρεται σε μοναστήρι Πεθαίνει ο Στέφανος Δουσάν
1357	Ο διοικητής Ροδόπης και συναυτοκράτορας Ματθαίος Καντακουζηνός συλλαμβάνεται από τους Σέρβους, παραδίδεται στον Ιωάννη Ε' και απεκδύεται τα αυτοκρατορικά διάσημα
1359	Τα στρατεύματα των Τούρκων εμφανίζονται στα τείχη της Κωνσταντινουπόλεως
1361	Προσωρινή κατάληψη Διδυμοτείχου από τους Τούρκους
1362	Κατάληψη της Αδριανούπολης από τους Τούρκους
1363	Οριστική κατάληψη του Διδυμοτείχου από τους Τούρκους Κατάληψη της Φιλιππούπολης από τους Τούρκους
1365/6	Οι Τούρκοι κάνουν πρωτεύουσά τους την Αδριανούπολη
1366	Ο Ιωάννης Ε' ταξιδεύει στην Ευρώπη αναζητώντας βοήθεια Οι προσπάθειες του Ιωάννη Ε' να συνεννοηθεί με τον πάπα και τους Ευρωπαίους ηγεμόνες για την οργάνωση Σταυροφορίας κατά των Τούρκων απέτυχε. Τότε για πρώτη φορά από την ίδρυση της αυτοκρατορίας ένας αυτοκράτορας βρέθηκε στην ανάγκη να επισκεφθεί αυτοπροσώπως ηγέτες ξένων χωρών στις χώρες τους αναζητώντας βοήθεια. Μέχρι και πριν λίγα χρόνια μια τέτοια κίνηση θα ήταν εντελώς αδιανόητη. Η μεγαλύτερη παραχώρηση που μπορούσε να κάνει ένας αυτοκράτορας για να συναντήσει έναν ξένο ηγεμόνα ήταν, σε περίπτωση πολέμου, να συναντηθεί μ'αυτόν σε ουδέτερο έδαφος για παράδειγμα σε ένα καράβι στα νερά του συνοριακού Δούναβη. Ο Ιωάννης επισκέφθηκε την Ουγγαρία και εξέθεσε τα αιτήματά του στον βασιλιά της Λουδοβίκο. Εκείνος φάνηκε να έχει αγαθές προθέσεις αλλά συνεννοημένος με τον πάπα Ουρβανό Ε', ζήτησε από τον Ιωάννη να προσχωρήσει στον καθολικισμό. Ο Ιωάννης μάλλον δέχθηκε αφού λίγο μετά ο πάπας κήρυξε Σταυροφορία στην οποία έλαβαν μέρος ο Αμεδέος, πρίγκιπας της Σαβοΐας και ο Λουδοβίκος βασιλιάς της Ουγγαρίας. Ο Λουδοβίκος βέβαια αντί να στραφεί κατά των Τούρκων επιτέθηκε κατά των Βουλγάρων και κατέκτησε το Βιδίνιον. Η κίνηση του είχε ως

	αποτέλεσμα να μην μπορεί —για καιρό— ο αυτοκράτορας Ιωάννης να επιστρέψει στην πρωτεύουσά του. Πιο συγκεκριμένα, στο δρόμο του γυρισμού αυτός σταμάτησε για λίγο στο Βιδίνιον. Στη συνέχεια οι Βούλγαροι δεν του επέτρεπαν να διέλθει από τα εδάφη τους για να βρεθεί σε βυζαντινά εδάφη. Τη λύση έδωσε ο Αμεδέος της Σαβοΐας, συγγενής του Ιωάννη από τη μητέρα του, που τον Ιούνιο του 1366 έπλευσε στην Καλλίπολη, την κατέλαβε, στις 23 Αυγούστου, από κει μετέβη στην Κωνσταντινούπολη από όπου αφού έλαβε ενισχύεις κινήθηκε κατά των Βουλγάρων και τους νίκησε καταλαμβάνοντας αρκετά εδάφη. Τότε οι Βούλγαροι επέτρεψαν στον Ιωάννη να διέλθει από το κράτος τους και αναγνώρισαν τη Βυζαντινή κυριαρχία σε Μεσημβρία, Σωζόπολη και Αγχίαλο.
1369	Ο Ιωάννης Ε' απελπισμένος ταξιδεύει για τη Ρώμη και ομολογεί υποταγή στον πάπα
1370	Ο Ιωάννης Ε' χωρίς χρήματα για τον ναύλο επιστροφής εγκλωβίζεται στη Βενετία Ο Ιωάννης έφθασε στη Βενετία για να ταξιδεύσει από κει στην Κωνσταντινούπολη, όμως εκεί διαπίστωσε ότι δεν τον έφθναν τα χρήματα που είχε μαζί του για να πληρώσει τον ναύλο της επιστροφής. Ο αυτοκράτορας γύρισε τελικώς στην Κωνσταντινούπολη τον Οκτώβριο του 1371 όταν ο γιος του Μανουήλ του έφερε τα απαραίτητα χρήματα.
1371	Οι Οθωμανοί νικούν τους Σέρβους στο Τσερνομιάνο στον Έβρο Μετά την ήττα του βασιλιά Βουκασίν και του δεσπότη Ούγκλεση που σκοτώθηκαν σε αυτή τη μάχη οι Σέρβοι αλλά και οι Βούλγαροι αναγνώρισαν την κυριαρχία των Τούρκων
1372	Ο Ιωάννης Ε' γίνεται φόρου υποτελής στους Τούρκους Ο Ιωάννης Ε' απογοητευμένος από τα ταξίδια του αλλά κι από την κατάσταση στη Βαλκανική αναγνώρισε την επικυριαρχία του σουλτάνου και ανέλαβε την υποχρέωση να συνοδεύει τους Τούρκους στις εκστρατείες τους. Εν τω μεταξύ στο εσωτερικό του κράτους ξεσπούσαν συχνά ενδοδυναστικές έριδες, που επέφεραν κατακερματισμό της διοίκησης —ο Ιωάννης διοικούσε την Κωνσταντινούπολη, ο Ανδρόνικος τα εδάφη γύρω από τη θάλασσα του Μαρμαρά, ο Μανουήλ Β' την περιφέρεια της Θεσσαλονίκης κι Θεόδωρος το Δεσποτάτο του Μορέως.
1383	Οι Τούρκοι ανακαταλαμβάνουν τις Σέρρες
1385	Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Ναϊσσό
1387	Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Θεσσαλονίκη
1388	Οι Βούλγαροι επαναστατούν και κατατροπώνονται από τους Τούρκους
1389	Μάχη του Κοσσυφοπεδίου, οι Τούρκοι συνέτριψαν τους επαναστατημένους Σέρβους
1390	Ο Ιωάννης Ζ', γιος του Ανδρονίκου καταλαμβάνει για λίγο τον βυζαντινό θρόνο Με την παρότρυνση του Τούρκου σουλτάνου Βαγιαζήτ ο Ιωάννης Ζ' Παλαιολόγος, γιος του Ανδρονίκου, λαμβάνει για λίγο τον βυζαντινό θρόνο. Μετά από πολύ λίγο ο Μανουήλ Β' ανακαταλαμβάνει τον θρόνο.
1391-1425	Μανουήλ Β' Παλαιολόγος
1393	Ο Βαγιαζήτ καταπνίγει επανάσταση των Βουλγάρων και δουλώνει τη Βουλγαρία
1394-1395	Ο Βαγιαζήτ στρέφεται κατά των ηγεμόνων των Αθηνών και του Μορέως
1394-1402	Ο Βαγιαζήτ πολιορκεί την Κωνσταντινούπολη
1395	Ο Βαγιαζήτ καταλαμβάνει το Λεοντάρι και την Άκοβα στην Αρκαδία
1396	Οι Ούγγροι, Γάλλοι, Γερμανοί, Βενετοί οργανώνουν Σταυροφορία Μετά τις επιτυχίες των Τούρκων κατά των Βλάχων του ηγεμόνα Mircea, οι Δυτικοί

	<p>θορυβήθηκαν, ο Σιγισμούνδος της Ουγγαρίας ανέλαβε την πρωτοβουλία να οργανώσει Σταυροφορία κατά των Τούρκων και βρήκε μεγάλη ανταπόκριση, οι Γάλλοι, οι Γερμανοί και οι Βενετοί μετά από λίγο, αλλά και οι Γενοβέζοι έσπευσαν. Στον στρατό του Σιγισμούνδου και των λοιπών προστέθηκαν μικρότερα σταυροφορικά στρατεύματα από την Πολωνία, Βοημία, Ιταλία, Ισπανία, Αγγλία. Οι χερσαίες δυνάμεις συγκεντρώθηκαν τον Αύγουστο του 1396 στην παραδουνάβια Νικόπολη. Ο Βαγιαζήτ εγκατέλειψε την πολιορκία της Κωνσταντινουπόλεως και έσπευσε στο Δούναβη. Η μάχη διεξήχθη στις 25 Σεπτεμβρίου του 1396 και οι Σταυροφόροι ηττήθηκαν λόγω ασυνεννοησίας.</p>
1397	Οι Τούρκοι λεηλατούν την Ελλάδα, οι Έλληνες ηττώνται στον Ισθμό
1397-1398	Ο Μανουήλ αποστέλλει πρεσβείες στη Δύση και στη Μόσχα για βοήθεια
1398	Ο πάπας Βονιφάτιος Θ' παροτρύνει τους δυτικούς ηγεμόνες να συνδράμουν Ο Βασιλιάς της Γαλλίας αποστέλλει 1.200 στρατιώτες με τον πρεσβευτή του Boucicaut
1398-1399	Ο Boucicaut βοηθά τον Μανουήλ να ανακτήσει μέρη της Μ. Ασίας
1399	<p>Ο Μανουήλ ταξιδεύει με τον του Boucicaut στην Ευρώπη Ο Μανουήλ άφησε στον θρόνο τον ανιψιό του Ιωάννη Ζ' και στον μικρό αδελφό του Θεόδωρο στον Μυστρά, την οικογένειά του και έφυγε τον Δεκέμβριο του 1399. Τον Απρίλιο του 1400 έφτασε στη Βενετία, πήγε στο Μιλάνο και τον Ιούνιο του 1400 έφτασε στο Παρίσι, όπου έλαβε υποσχέσεις για βοήθεια. Στις 21 Δεκεμβρίου 1400 έφτασε στο Λονδίνο, όπου επίσης έλαβε υποσχέσεις για βοήθεια σε στρατό και στόλο και ένα μικρό χρηματικό ποσό. Τον Φεβρουάριο του 1401 ο Μανουήλ γύρισε στο Παρίσι, όπου έμεινε έως τον Νοέμβριο του 1402 οπότε αναχώρησε αφού νωρίτερα είχε μάθει ότι ο Βαγιαζήτ είχε νικηθεί και συλληφθεί από τον Ταμερλάνο στην περίφημη μάχη της Άγκυρας. Στο ταξίδι της επιστροφής ο Μανουήλ σταμάτησε για λίγο στη Βενετία και τον Απρίλιο του 1403 έφυγε για την πρωτεύουσα.</p>
1413-1421	<p>Μωάμεθ ο Α' σουλτάνος των Οθωμανών Οι Βυζαντινοί εκμεταλλευόμενοι τη σύλληψη του Βαγιαζήτ και την Τουρκική ήττα ανακατέλαβαν μερικά από τα εδάφη τους (Θεσσαλονίκη, μικρά τμήματα στον Εύξεινο Πόντο, και τα νησιά Σκιάθο, Σκόπελο, και Σκύρο) και αναμείχθηκαν στις ενδοδυναστικές διαμάχες των Τούρκων τασσόμενοι υπέρ του Μωάμεθ. Σε αντάλλαγμα ο Μωάμεθ κράτησε θετική στάση προς τους Βυζαντινούς καθόλη τη διάρκεια της βασιλείας του.</p>
1415-1416	<p>Ο Μανουήλ επισκέπτεται την Πελοπόννησο και οχυρώνει τον Ισθμό Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην Πελοπόννησο ο Μανουήλ προσπάθησε να ενισχύσει το δεσποτάτο, οχύρωσε τον Ισθμό, κτίζοντας το Εξαμίλιο και προετοίμασε όπως μπορούσε την υποταγή των Φράγκων της Πελοποννήσου. Τον Ιούλιο του 1415 ο Μανουήλ συγκρούστηκε στην Καλαμάτα με τους άρχοντες της Πελοποννήσου οι οποίοι είχαν εξεγερθεί γιατί υπερφορολογήθηκαν με ειδικούς φόρους που συλλέχθηκαν άμεσα για να καλυφθεί το κόστος κατασκευής του Εξαμιλίου. Ο αυτοκράτορας συνέτριψε τους άρχοντες και τους απέστειλε φρουρούμενους στην Κωνσταντινούπολη.</p>
1421	Ο Μουράτ Β' σουλτάνος των Οθωμανών
1422	Πολιορκία της Θεσσαλονίκης από τον Μουράτ Πολιορκία της Κωνσταντινουπόλεως από τον Μουράτ
1423	Ο Μουράτ εισβάλλει στην Αλβανία και στη συνέχεια λεηλατεί την Πελοπόννησο Πολιορκία της Θεσσαλονίκης από τον Μουράτ
1423	Ο διοικητής Θεσσαλονίκης Ανδρόνικος Παλαιολόγος δίνει την πόλη στους Βενετούς
1423-1424	<p>Ο συναυτοκράτορας Ιωάννης Παλαιολόγος ταξιδεύει στην Ευρώπη Στις 15 Δεκεμβρίου 1423 ο Ιωάννης έφτασε στη Βενετία, παρέμεινε εκεί ένα μήνα και έπεισε</p>

	τους Βενετούς να συμπράξουν σε πόλεμο κατά των Τούρκων. Ως προϋπόθεση οι Βενετοί έθεσαν την εξασφάλιση ισχυρών συμμάχων. Στα τέλη Ιανουρίου του 1424 ο Ιωάννης μετέβη στο Μιλάνο και σε άλλες ιταλικές πόλεις και επειδή δεν πέτυχε τίποτα αποφάσισε να επισκεφθεί και τον Σιγισμόνδο της Ουγγαρίας. Στην Ουγγαρία, το καλοκαίρι του 1424, ο Ιωάννης αντιμετώπιστηκε θετικά, αν και εκεί ανακινήθηκε και πάλι από τους Ευρωπαίους το θέμα της υπαγωγής της Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως στον πάπα της Ρώμης. Το ταξίδι έληξε χωρίς αποτέλεσμα. Την 1 ^η Νοεμβρίου 1424 ο Ιωάννης γύρισε στην Κωνσταντινούπολη.
1424	Οι Βυζαντινοί γίνονται και πάλι φόρου υποτελείς στον Σουλτάνο
1425-1448	Ιωάννης Η' Παλαιολόγος Οι συνθήκες που επικρατούσαν στο κράτος την εποχή αυτή ήταν άθλιες. Δεν υπήρχαν καθόλου χρήματα ή πολύτιμα μέταλλα, σε τέτοιο βαθμό που ο Ιωάννης δεν κατόρθωσε να κόψει χρυσό νόμισμα, όπως οι περισσότεροι προκάτοχοί του, ενώ η επικράτειά του εκτεινόταν γύρω από την Κωνσταντινούπολη.
1427-1430	Επιτυχίες στην Πελοπόννησο από τους Δεσπότες του Μυστρά Τα αδέρφια του Ιωάννη Η' στον Μυστρά επέτυχαν να καταλάβουν την Πάτρα ενώ μέσω δύο επιγαμιών απέκτησαν ως προίκα τις Πελοποννησιακές κτήσεις του Καρόλου Τόκκο, κόμης της Κεφαλληνίας, αλλά και εκείνες του Αραγωνέζου Κεντουριόνη Ζακκαρία.
1430	Η Θεσσαλονίκη καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς
1430	Τα Ιωάννινα παραδίδονται στους Οθωμανούς
1432	Ο Δεσπότης του Μυστρά καταλύει το λατινικό πριγκιπάτο της Αχαΐας
1438-1439	Σύνοδος της Φερράρας Φλωρεντίας Πολυμελής αντιπροσωπεία (700 άτομα) από τις ανατολικές εκκλησίες έφθασε τον Μάρτιο του 1438 στη Φερράρα για να λάβει μέρος σε μια σύνοδο που συγκάλεσε ο πάπας Ευγένιος Δ'. Το 1439 η Σύνοδος εξακολούθησε τις συνεδριάσεις της στη Φλωρεντία όπου και υπογράφηκε η Ένωση των Εκκλησιών
1439-1440	Ο Δεσπότης του Μυστρά Κωνσταντίνος Παλαιολόγος νικά τον Δούκα των Αθηνών και επεκτείνει την κυριαρχία του έως την Φωκίδα και στη συνέχεια έως την Πίνδο
1443	Οργανώνεται Σταυροφορία κατά των Τούρκων από τους ηγεμόνες της Δύσης Για συμμετοχή στη Σταυροφορία εκδήλωσαν ενδιαφέρον οι Σέρβοι, οι Ούγγροι, οι Βλάχοι, ο πάπας, οι Βενετοί και ο δούκας της Βουργουνδίας. Όλοι προσέβλεπαν και στις επιτυχίες που τότε σημείωνε εκτός Πελοποννήσου ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, δεσπότης του Μυστρά.
1444	Ο Γεώργιος Καστριώτης επαναστατεί κατά των Τούρκων στην Κροΐα
1444	Τα Σταυροφορικά στρατεύματα ηττώνται κατά κράτος από τους Τούρκους στη Βάρνα
1446	Ο Μουράτ νικά τον Δεσπότη του Μυστρά στο Εξαμίλιον Ο Μουράτ μετά την ήττα των Σταυροφόρων κυνήγησε τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο που υποχώρησε στο Εξαμίλιον. Ο Μουράτ συνέτριψε τις δυνάμεις και λεηλάτησε ξανά την Πελοπόννησο. Ο Δεσπότης του Μορέως έγινε φόρου υποτελής στον σουλτάνο.
1448	Ο Μουράτ νικά τον Ιωάννη Ουννιάδη και τους Ουγγροβλάχους στο Κοσσυφοπέδιο
1449	Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας Το 1448 πέθανε άκληρος ο Ιωάννης Η' Παλαιολόγος. Τον θρόνο κλήθηκε να αναλάβει από τον Μυστρά ο δεσπότης Κωνσταντίνος Δραγάσης Παλαιολόγος
1453	Τον Απρίλιο άρχεται η πολιορκία της Κωνσταντινουπόλεως από τον Μωάμεθ Β'
1453	29 Μαΐου Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως

1456	Η Αθήνα καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς
1460	Ο Μυστράς καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς
1461	Η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας καταλύεται από τους Οθωμανούς